ૐ

શ્રી હરિવંશનું શુદ્ધ દ્રશ્ય.

પ્રકાશક

પટેલ કાનજીભાઈ રતનાભાઇ.

ધોળુ, કચ્છ. માનકુવાવાળા.

નરસોલાના હાટમાં. તા. મેહમદાબાદ.

પ્રત ૫૦૦. | સંવત ૧૯૯૫ માસ.

" મુલ્ય શ્રી હરિવંશની શ્રદ્ધા "

દર્શનલાભ પાંચ પૈસા.

भागवत, स्कंध. ३. अ. २९

श्लोक. २१-२२

अहं सर्वेषु भूतेषु भूतात्मावस्थितः सदा।
तमवज्ञाय मां मर्त्यः कुरुते चीविडंबना ॥२१॥
यो मां सर्वेषु भूतेषु सन्तमात्मानमीश्वरम् ।
हित्वार्चां भजते मौढ्याद् भस्मन्येव जुहोति सः ॥२२

[illegible] (ખું [illegible]) ના [illegible] છે.

ટીપ.—[illegible] માટે [illegible] જેને [illegible] [illegible] [illegible] હોય, તો [illegible] નહિ [illegible] બુદ્ધિ [illegible] હોય ? [illegible] [illegible] [illegible] કરે ને [illegible] માલુમ હોય છે ?

સત્પંથ શાસ્ત્ર શિક્ષાપત્રી [illegible] [illegible] [illegible] ન કરવી, [illegible] [illegible] પૂજા ન કરવી. ૫૮. [illegible] [illegible] ન [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] ન [illegible] આપવી. ૫૫.

ૐ

શ્રી હરિવંશનું શુદ્ધ દ્રશ્ય.

પ્રકાશક

પટેલ કાનજીભાઈ રત્નાભાઈ

મુળ ગામ માનકુવા. "કચ્છ"

હાલ, વરસોલ કંપાનોલાટ.

પ્રત ૫૦૦ સને ૧૯૩૯

સંવત ૧૯૯૫

"મુલ્ય શ્રી હરિવંશની શ્રધા"

દર્શનલાભ પાંચ પૈસા.

સત્પંથની સમજ

સત્પંથનું સ્વરૂપ

(૧) ટેક, (૨) પ્રતિજ્ઞા, (૩) નિયમો

(૧) ટેક એટલે

(૧) સત્ય, (૨) પુરૂષાર્થ, (૩) પ્રેમ, (૪) સમાનભાવ, (૫) ક્ષમા.

(૨) પ્રતિજ્ઞા એટલે

(૧) સત્પંથના સર્વ નિયમોનું સેવન, (૨) બાળકોને સત્પંથી કેળવણી અપાવવી, (૩) અંધ શ્રદ્ધાનો ત્યાગ.

(૩) નિયમ એટલે

(૧) શરીર શુદ્ધિ, (૨) હૃદય શુદ્ધિ, (૩) વ્રત, (૪) ઉપાસના, (૫) ધ્યેય.

(૧) શરીર શુદ્ધિ અર્થે, સાવ સુતકાદિ, તે રજસ્વાલાથી તે મરણ પર્યંતના સ્નાનાદિ પ્રસંગો શ્રી ઇમામગોરની આજ્ઞા અનુકુળ ઉતરાવવા તથા પાળવા.

(૨) હૃદય શુદ્ધિ અર્થે, માદક પદાર્થો (લશણ, ડુંગળી, હીંગ, તમાકુ, અફીણ, ગાંજો, ભંગ, તાડી, ચડશ, માંસ, મદીરા, વ્યાજ, ગળી આદી)નો ત્યાગ, શ્રી ઇમામ ગોરની આજ્ઞા અનુકુળ.

(૩) વ્રત અર્થે, શુકરવારી બીજ અને દશાંશ. શ્રી ઇમામગોરની આજ્ઞા પ્રમાણે પાળવી ને દેવી.

(૪) ઉપાસના અર્થે, સંધ્યા (ચાર વખતની), પુજા (ઘટ પાટાદિની ક્રિયા) શ્રી ઇમામગોરના વચનાનુકુળ કરવી.

(૫) ધ્યેય અર્થે, આજ પ્રચલિત સમયનાં ધ્યેય પુરૂષ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ તેજ પરમ નિરંજના નુર (રૂપ) સમજી પુરી રીતે શ્રી ઇમામગોરની વાણી અનુકુળ માનવું.

શ્રી હરિવંશનું શુદ્ધ દ્રશ્ય.

આદી શંકરાચાર્યે, બાર જ્યોતિષ લીંગોનું સ્થાન જ્યારે પ્રગટ કર્યું. તેમાંનું એક લીંગ શાલ્મલ દ્વીપે શંભલનગરમાં જાહેર કર્યું. એ "મકલેશ્વર" નામે કહેવાયું.

શ્રી આદિ શંકર મહાદેવનાં પત્ની શ્રી પાર્વતીજી (ઉમૈયા) તેમણે પોતાના શરીરથી એક બાળક, ને બીજી બાળકી ઉત્તપન્ન કર્યા. તેમાં બાળકી 'ઉષા' નામે હતી.

શોણિતપુરનો રાજવી 'બાણાશુરે' શ્રીશંકરની તપશ્ચર્યા કરી, તેમાં ભોળા પ્રસન્ન થઇ વર માંગવા ફર્માવ્યું. 'બાણાશુરે' બાળકની માંગણી કરી, શ્રી શંકરે કહ્યું ! તારા ભાગ્યમાં બાળક કે બાળકી નથી, પણ તારા તપોબળનાં પ્રતાપે, એક બાળકી મારી પાસે છે, તે તને આપું ? તેણે તે કબુલ કર્યું, ત્યારે શ્રી શંકરે શ્રી ઉષા બાણાશુરને અર્પણ કરી,

કાળે કરી કૌરવ, પાણ્ડવનું પ્રાગટ્ય થયું. તેમાં શ્રી અર્જુન તે શ્રી કૃષ્ણના સખા, ભક્ત,ને દાસ નિર્માયા. એક કાળે શ્રી કૃષ્ણ અર્જુનને ઉપદેશાતાં પોતે ફર્માવ્યું

કે, "હું જગતનો સૃજક છું, મારા સ્વરૂપનું ધ્યાન એજ સૃષ્ટિનાં મોક્ષનો માર્ગ છે."

શ્રી અર્જુને પૂછ્યું, આ આપનું સ્વરૂપ (શરીર) મહાપ્રલય સુધી રહેવાનું છે?

શ્રી કૃષ્ણે ફર્માવ્યું, કે નહિ. અમુક મુદત પછી પરિણામને પામી જશે.

શ્રી અર્જુને પૂછ્યું, તેજ સમય સૃષ્ટિ સર્વનો પણ વિલય થઇ જવાનો?

શ્રી કૃષ્ણે ફર્માવ્યું, નહી તે તો મહા પ્રલય સુધી રેહશે.

શ્રી અર્જુને પૂછ્યું, આપનું આ શરીર ના હોય તો પછીની સૃષ્ટિનાં મનુષ્યોની કેવી ગતી?

શ્રી કૃષ્ણે ફર્માવ્યું, સૃષ્ટિને મારાથી નિરાધાર ન જ મૂકાયે, મારે તેનું રક્ષણ કરવું જ પડે, અનાદિ કાળથી એમજ કર્તો આવ્યો છું, ને થયા કરશે.

શ્રી અર્જુને પૂછ્યું, તો આપનું શરિર ના હોય તો જગતના મનુષ્યો કોનું ધ્યાન ધરશે?

શ્રી કૃષ્ણે ફર્માવ્યું કે, मारा वंशनो प्रभाव पण एबोज छे. 'वंशादि पात्र पूजा महंम्'

શ્રી અર્જુને પુછ્યું, આપને એક લાખથી વિશેષ પુત્રો છે, તો તેઓનું એક સામટું ધ્યાન કેમ ધરી શકાય? એ તો અશક્ય છે.

શ્રી કૃષ્ણે ફર્માવ્યું, કે વંશ માનવામાં ભેદ છે. વેદ જેને હરિવંશ કહે છે, તેજ વંશ માનવાને, ને પુજવાને પાત્ર છે. 'બ્રહ્મા, વિષ્ણુ' સદાએ કાળથી હરિવંશમાંજ આવે છે, એ હરિવંશ વિનાં બીજે હોયજ નહિ.

શ્રી અર્જુને પુછયું, આપ જગતનાં તાપ, અને દોષોનાં હરનારા, જેથી આપજ હરિ કહેવાઓ.

શ્રી કૃષ્ણે ફર્માવ્યું, કે એમ નહિ શ્રી શંકરનો વંશ તે શિવવંશ, શ્રી શક્તિનો વંશ તે શક્તિ વંશ કહેવાયે, ને બ્રહ્માનો વંશ તે બ્રહ્મવંશ કહેવાય, ને શ્રી વિષ્ણુનો વંશ તે વિષ્ણુવંશ કહેવાય, પણ હરિવંશ ના કહેવાય. હરિવંશ તે તો બ્રહ્મા, વિષ્ણુ ને શક્તિ એ ત્રણેનો એક મિશ્ર વંશ ચાલે તે હરિવંશ કહેવાએ.*

શ્રી અર્જુને પુછયું, આપને સોળ હજાર સ્રોયો છે, તેમાં આઠ તો પટરાણીયો છે, તો હમારે આદ્યશક્તિ કઇ માનવી, કે તેનો પુત્રજ હમો માનીયે?

શ્રી કૃષ્ણે ફર્માવ્યું કે યુગોયુગથી આદ્યશક્તિ શ્રી વિષ્ણુનાં શરિર સાથેજ સંબંધ રાખે છે, કદી મહા અંશે પણ સંજોગો વસાત વરદાને બંધાઇ હોય! તો જાયે, નકા પુર્ણ અવતાર કે પુર્ણ અંશનેજ સાથ આપે, બીજે ન હોય. તે આદ્યશક્તિ રૂક્મણી છે; ને તેનો પુત્ર પ્રદ્યુમન છે.

---

* સત્પંથ શાસ્ત્ર શ્રી મચ્છા અવતારની કથા બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, શક્તિ મલી, ત્રણે ભેળા હાલામાં ભલી; ત્રણેનો ચાલે જે અંશ, તે કહાવે હરિની વંશ. તેમાંહે કહિએ મૂર્ત એક, "તેના કહિયે એકલા અન્નત વિવેક" તેના પૂજે જે કોઇ એ, "તે તો અમરાપુર જાય"; બીજા પાત્રમાં ખપે, "લે દાન તેને ના જાયે"

શ્રી અર્જુને પુછ્યું, આપ વિષ્ણુ છોજ, તે જગ જાણે છે, આદ્યશક્તિ શ્રી રૂક્ષ્મણી માન્યા, ને તેમનો પુત્ર પ્રદ્યુમન પણ માન્યા, પણ એમાં બ્રહ્માનો અંશ તો ઓળખાયો નહિ? તે સમજાવો.

શ્રી કૃષ્ણે કહ્યું. કે જ્યારે હરિને જે કાર્ય કરવું હોય છે, તેનાં સંજોગો પ્રથમથી મેળવી ઉભા કરી દે છે. 'રૂકમ રાજા એ બ્રહ્મ અંશે અવતર્યા છે.' ને તેમને વંશે આદ્યશક્તિ રૂક્ષમણીએ જન્મ લીધો. ને તેને હું (વિષ્ણુ) વર્યો. તેની પ્રજાએ હરિવંશ થયો.

એક સમયે 'શ્રી ઉષાને' સ્વપ્ન આવ્યું ને તે જાણે શ્રી પ્રદ્યુમનનાં પુત્ર શ્રી અનિરૂદ્ધને વરી. જાગ્રત થઈ ત્યારે મીંઢલ હાથે બાંધેલું, વિવાહનાં સર્વ સંસ્કારો ઉષાનાં શરિર ઉપર દેખાતા હતા. તે વાત તેની સખી 'રમા' =ચિત્રલેખાને કહી, પણ સ્વામીનું નામ ઠામ વિસારેલ હોવાથી, ચિત્રલેખાને કહી શકી નહિ. ત્યારે ચિત્રલેખાએ દાણવી વિદ્યાનાં પ્રભાવે, પૃથ્વીભરના રાજવી ને રાજકુમારો ઋષિયો ને ઋષિપુત્રોનાં ચિત્ર દોરી શ્રી ઉષાને ઓળખાણ માટે દેખાડયા, તેમાંથી શ્રી ઉષાએ "અનીરૂદ્ધ" ને ઓળખ્યા. ત્યારે દાણુવી વિદ્યાએ ચિત્રલેખા દ્વારકાંથી અનીરૂદ્ધને રાત્રે પલંગ ઉપર નિદ્રામાં પલંગ સહીત સોણિતપુર લાવી, ઉષાને અર્પણ કર્યા, ને પોતે પણ વરી. બાણાશુર આ વાતને જાણી અનિરૂદ્ધ સાથે યુદ્ધે ચડયો, તેમાં શ્રી કૃષ્ણે બાણાશુરને માર્યો, ને રાજ બાણાશુરનાં પ્રધાન, ને પિત્રાઇ ભાઈ કુંભાંડને આપ્યું. ચિત્રલેખા (રમા) એજ કુંભાંડની પુત્રી હતી.

બાણાશુર અપુત્ર મૂવો, ને કુંભાંડને પણ એ ચિત્રલેખા વિના કોઈ પુત્ર કે પુત્રી ન હોવાથી રાજ્ય 'શ્રી અનીરૂદ્ધ'નેજ મળ્યું નેતે શોણિતપુરમાંજ રહ્યા. તે વંશ ત્યાંજ રહ્યો. એ કુળ " કૃષ્ણ કુળ " કહેવાયો.

જ્યારે દ્વારકાંમાં યાદવાસ્થળી થઈ ત્યારે એ વંશ શોણિતપુર હોવાથી બચી ગયો. 'શોણિતપુર,' 'કુશ દ્વીપ' (હાલનું એફ્રીકા.) શોણિતપુર, કુશદ્વીપના પશ્ચિમ ને ઉત્તર બાજુ દરિયા કીનારાનો પ્રદેશની રાજધાનીનું શહેર. (હાલનુ મીસર,) શોણિત સમુદ્ર, (હાલનો રાતો સમુદ્ર).

એ હરિવંશ મીસરની ભૂમીમાં રાજ્ય કરતું રહ્યું. એજ વંશે 'શ્રી બુદ્ધા ભગવાન' શોભી રહ્યા.* કાળાંતરે વંશની વૃદ્ધિ થાતાં રાજયની સીમાં સંકડાવવા લાગી. ત્યારે એ કૃષ્ણ કુળમાંથી મુખ્ય પુરૂષ " કુશાઇ " નામે મહાત્માં શાલ્મલ દ્વીપમાં શંભલનગરે પધારી રાજ્ય સ્થાપ્યું. કૃષ્ણ કુળ એ ભૂમીમાં પ્રખ્યાત મનાયો ને પુજાયો. ઘણા વરસ રાજ્ય કર્યું. વંશ પણ વધ્યો, ભાષામાં ફેર પડવાથી કૃષ્ણ કુળનાં અપભ્રંશે 'કૃષ્ણ' નો 'કુરેશ' બોલાયો. એટલે " કુરેશ કુળ " બોલાયો ને મનાયો.

કાળે કરી એ કુળમાં સ્યબા સાહેબ જન્મ્યા, તેઓ સાહેબને દશ પુત્ર થયા. જેથી તેમને દશાંશનો વિષય અગત્યનો બન્યો. પિતાને સો પુત્ર હોય, પણ એકે અળખામણો ન હોય, હવે કીયો પુત્ર દશાંશમાં

* બુદ્ધા ભગવાનની સ્ત્રી કમલા શક્તી, પિતા હંશરાજ, બ્રહ્માંશીને પોતે વિષ્ણુ,એ શ્રી હરિવંશ ચાલ્યોં.

આપવો ? એ ચિંતા બાળ્યા કરતી. જેથી તેમણેં પોતાના કુળના, ને એ પ્રદેશનાં મોતેબર પંણ્ડિતોની એક સભા ભરીને, એ પ્રશ્નનો ગુંચવાડો ઉકેલવા નક્કી કર્યું, સભા બોલાવી મજકુર પ્રશ્ન સભા સન્મુખ મૂકયો. સભાએ ઠરાવ્યું કે દશેના નામની પત્રીકા નાખો. જેનું નામ આવે તે, તે મકલેશ્વરને અર્પણ કરો.

પત્રીકાઓ નખાઈ, તેમાં ‘ શ્રી વિષ્ણુ યક્ષ ’ નું નામ આવ્યું, દેશની ભાષા પ્રમાણે “ અબ્દુલ્લાહ સાહેબ હતું ” એ નામ આવવાથી માંહેમાંહે વાદ પડયો.

બે પક્ષ બંધાયા, એક પક્ષ પંણ્ડિતોનો, બીજો પક્ષ ‘સ્યબા સાહેબનો. પણ્ડિત પક્ષે કહ્યું કે’ શ્રી વિષ્ણુ યક્ષ સાહેબને દશાંશમાં ન અપાયે, કેમકે એમનાં પેટે એક પવિત્ર પુરૂષ અતિ નામાંકીત જગતારણ જન્મસે, જેમની નામનાં આખી જગતભરમાં વખણાશે, ને ઘણા કાળ સુધી અમર રહેશે, એવા જગત તારણને મકલેશ્વરનો સાધુ બનાવ્યો ન જાય ! એમને તો પરણવવા જ જોઇએ.

શ્રી સ્યબા સાહેબે કહ્યું, કે પત્રીકા જેનાં નામની આવી તે ખરી, હવે બીજો બાળક એમનાં બદલામાં ના આપું, જેના જેવા ભાગ્ય. એ વાદનો પણ્ડિતોએ વચલો માર્ગ કાઢયો, તે સર્વ સભાને પણ અનુકુળ આવવાથી ‘શ્રી વિષ્ણુ યક્ષ’ પરણવવાનાં ઠર્યાં, ને તેમનાં બદલે બસો ઊંટ મકલેશ્વરમાં અર્પણ કરવાનું ઠર્યું.

શ્રી વિષ્ણુ યક્ષ સાહેબને પરણાવ્યા, જેને પેટ કલિયુગનાં બ્રહ્માજી નબી મહંમદ સાહેબ થયા.

શ્રી સ્યબા સાહેબને બીજા પુત્ર "પદ્મસેન" એટલે ત્યાંની ભાષા પ્રમાણે "અબુ તાલિબ" સાહબ હતા. તે સાહેબને ત્રણ પુત્ર હતા. તે માહેલા વિશ્વ વિખ્યાત મહા પરાક્રમી, શ્રી વિષ્ણુ ભગવાનો પુર્ણરૂપ અવતાર "શ્રી અલી નિષ્કલંકી નારાયણ" થયા.

શ્રી અલીના સગા ત્રણ ભાઇ ને તેવાજ ચોથા ભાઇ નબી મહંમદ સાહેબે શ્રી મુખે સગા ભાઇપણાનો બંધ પોતે નોંધાવ્યો છે. દરેક અવતારની પ્રથાનું કુલ ચારજ ભાઇ હોય છે.

શ્રી સ્યબા સાહેબને ત્રીજા પુત્ર, "શ્રી દેવેન્દ્ર" એટલે તે દેશાની ભાષાનું કુળ "અબુસામ" હતા. તેમને ચાર પુત્રો હતા, અસ્પત, ગજપત, નરપત, ને ભૂપત. પ્રથમ શ્રી નબી મહંમદ સાહેબે પોતે "એકે-શ્વર" વાદનો ઉપદેશ કરતા, ત્યારે પોતાનાજ સગા કાકાઓ, અબુસામ, અબુ ઝેહલાદિને ન ગમતો હોવાથી તેનો વિરોધ કરતા. શ્રી મહંમદ સાહેબ ઘણું ઘણું કરી આજીજીએ શાન્તીએ સમજાવતા, વિનયે વિનોદે ઉપદેશતા, પણ એ કાકાઓએ ન માન્યું તે નાજ માન્યું. ઉલટો વિરોધ વધારી તેમનો નાશ કરવા પ્રેરાયલા રેહતા. ફક્ત 'શ્રીઅલી નિષ્કલંકીની' મદદેથીજ વિજય-વંત રેહતા. તેમ "શ્રી નબી સાહેબ" નું બળ "દિન પર દીન અધિકા અધિક વધતુંજ રેહતું, ને એ કાકા-ઓનું બળ દીન પર દીન જાજરવત હલકું પડતું ચાલ્યું.

તેજ પરણાલિકાએ અસ્પતાદિ ચારે ભાઇઓને વિદેશ ગમન સુલભ લાગવાથી હીજરત કરવા પ્રેરાયા. ચારે તરફ નજર કરી, પણ તેમને તે પશ્ચિમ દિશાના દેશો તરફ કાંઇ નજર ના ખુંપવાથી પુર્વગામી થયાનો ઉકેલ આવ્યો. જેથી " બાબલ બેડી " એટલે તે એક વહાણમાં સવાર થઇ એ અસ્પતા દી ચારે ભાઇ રવાના થયા તેમની સાથે, એક મિત્ર બાણ કુરેશી પણ સાથે થયો, રસ્તામાં આવતાં એક તુંબડું મલ્યું, તે લીધું, તેમાં એક બાળક હતું, તે પણ સાથે લીધું. એજ બાળકના વંશનાં "તુંબેર ચારણો" હાલ કહેવાય છે. એ બેડી જંબુ દ્વીપનાં સૌરાષ્ટ ભૂમીનાં વેરાવળ બંદરે નાગરી, ને ત્યાં એ પાંચે જીવ (છો) ઉતર્યા, ને પોતાના રક્ષણનાં સવાલને ચર્ચી, ભાલ મલતાં જૂનાગઢનાં મહારાજા પાસે આવ્યા, ને રક્ષિત થયા. જૂનાગઢના ભૂપે જ્યોતિષિયો બોલાવી રક્ષણનો પ્રકાર મેળવી કાર્ય આદર્યું. જ્યોતિષિયોનાં કેહવા પ્રમાણે જૂનાગઢનો ડુંગર જે હાલ દાતારનાં ડુંગરને નામે પ્રખ્યાત છે. 'તેના ઉપર કોટ ઉપર' હાલ જે ઝંડીયા કુવાના નામે બોલાય છે, તે ખોદાવવા માંડયો. કેમકે અસ્પતા દિને વાંસે જે શત્રુ આવનારઆકાશ માર્ગે આવી, આ ઠેકાણે ઉતરે, તેવાજ પાતાળમાં પેશી જાયે, ને તેને આ ખાડામાં પથ્થરે કરી પુરી દેવાય તે માટે ખાડો તૈયાર કરાવ્યો, ત્યાં સુધી ખોદાવ્યું કે ખોદનારાઓને દિવસે દેખાય નહિ ત્યાં સુધી તેઓ એક બીજાને ભાળે નહિ. ખોદતાં કોદાળા એક બીજાને અથડાવા લાગ્યા. એક બે માણસ જખ્મી થયા, ને એક બે માણસ મરણ સરણ થયાં.

એટલે ખોદાવવાનું બંધ કરાવી, તેની આજુબાજુ લશકર સંતડી ગોઠવાડી દીધું.

જોષિયોના નિર્માણ કરેલે દિવસેજ "શ્રીઅલી" ઘોડેસ્વારીએ પધારી કુવામાં ઉતરીજ પડયા. તેવાજ કુવાની આજુબાજુ ગોઠવાડેલું લશકર પથ્થરા કુવામાં પુરવા માંડયા. જે પથ્થરો કુવામાં પડતા તે સ્વાર કે ઘોડાને ઇજા કર્યા વગર ઘોડાનાં પગ નીચે ગોઠવાઇ જતા. જેથી કુવો પુરાઇ જવા લાગ્યો, ને ઘોડો ને સ્વાર ઉપર આવવા લાગ્યા. કુવાનો કેટલોક ભાગ પુરાયો હશે, ત્યારે પોતે ધારણ કરેલા તુપંજા બાહેર ફેંકવાની અગત્ય જણાયાથી, પોતે એક તુપંજો કમરેથી અળગો કરી પોતે સ્વહસ્તે બાહેર ફેંકયો, તે તુપંજો વેરાવળ બંદરે જઇ દરિયામાં પડયો તે તુપંજો જ્યારે એમાં પડવાનો દિવસ આવે છે, ત્યારે તેજ દિવસે દરિયાની બાહેર સપાટી ઉપર તરી આવી સર્વને દર્શન દે છે, ને તેના પુજારીઓ, તેને સીંદુરાદીથી પુજન કરે છે, કે પાછો પાણીમાં અલોપ થઇ જાય છે. બીજો તુપજો પોતે બાહેર ફેંકયો, (નાખ્યો), તે એજ કુવા કાંઠે પડયો છે, તેનો માપ લેવા ઘણા ઘણા કારીગરો મથી મુવા, પણ તેનો માપ ઠામ પડતો નથી. એકવાર માપ લીધા પછી ફરી માપ લો તો, ફરીએ ને એ માપ આવે નહિ, કાં વધે, કે ઘટે, કદીએ જે પેહેલાં માપ આવ્યો તે ફરી નાજ આવે.

"શ્રી અલી" એ કુવા માંહેથી બાહેર પધારી અસ્પતા દિ ચારે ભાઇયોને ઘેરી લઇ ઘણા સમજાવ્યા,

પણ એક મોટા ભાઇએ શિખામણ માની, બીજા ભાઇયો જુનાગઢ મૂકી ઉત્તર ગામી થઈ સિંધ્ધ પધારી ગયા. સિંધ્ધમાં જઇ સુમરા તરીકે સિંધ્ધનું રાજ્ય કર્યું, ને સુમરાના નામે પ્રખ્યાતિને પામ્યા. એ વંશ ત્યાં પણ શ્રી હરિ પ્રતાપે વધ્યો. રાજાના વંશ વધવાથી ભૂમીની સંકડામણ પડેજ ! જેથી સિંધ્ધમાંથી એક પરાક્રમી સુમરો "જાડા" નામેનો કચ્છમાં પધાર્યો. તેમનોજ વંશ આજ "જાડેજા" ક્ષત્રીના નામથી પ્રખ્યાત છે. તેમનો વંશ હાલ કચ્છ, કાઠીયાવાડ, ગુજરાતાદીમાં પ્રસરેલ છે.

શ્રી નિષ્કલંકી "શ્રી અલી" સાહેબ, પછીએ શ્રી હરિવંશ આગળ ચાલ્યો,તેમના શ્રી ઇમામ 'હુશયેન' "શ્રી અલી" ના પુત્ર હતા. 'શ્રી અલી વિષ્ણુ,' 'શ્રી નબી મહંમદ બ્રહ્મા,' ને શ્રી નબી મહંમદની પુત્રી 'આદ્યશક્તિ માતા ફાત્મા'તેમનો હરિવંશ આગળ ચાલ્યો.

એ વંશમાં ઇમામ જાફરો સાદિક પછી "પુલસ્ત્યે" મુનીની પેઠે વંશમાં ભેદ પડયો. શ્રી ઇમામ જાફરો સાદિક સાહેબને બે સ્ત્રીયો હતી, પ્રથમ પોતે હરિવંશ માંહેલા ઇમામ હશનનાં કુળ માંહેલી દીકરીને પરણ્યા હતા. તેમનાં પેટેથી હજરત ઇમામ ઇસ્માલ સાહેબ જન્મ્યા હતા.

ને બીજી સ્ત્રી બની અબ્બાસીના કુળની કન્યા પોતે વેચાણ લીધી હતી. તેનાં પેટેથી મુશીયેકાજમ નામના પુત્રાદિ થયા હતા, કાલે કરી.

શ્રી ઇમામ ઇસ્માલ પછી શ્રી ઇમામ મુન્તેસર બિલ્લાનો સમય પણ ઇમામ જાફરો સાદિક જેવોજ આવ્યો, એ સાહેબને પણ બે સ્ત્રી હતી. એક તો હરિવંશ માહેલા હતા. બીજા તુર્કાણી હતા. તુર્કાણીનો ભાઇ શ્રી ઇમામ મુન્તેસર બિલ્લા સાહેબનાં રાજ્યની સૈન્યનો સેનાઅધ્યક્ષ હતો.

શ્રી ઇમામ મુન્તેસર બિલ્લાહ, પંચતત્વને પામ્યા, પછી તેમનાં ત્રણ પુત્રો હતા, પ્રથમ માતા હરિવંશીનાં ઉદરેથી 'શ્રી ઇમામ શાહની ઝાર' હતા. બીજી માતાથી મુસ્તેઅલી આદિ હતા.

મામાનાં બળે મુસ્તેઅલી રાજ્યાસને પધારી, વડીલ ભાઇ, ને તેમના સ્ત્રી પુત્ર સાથે કેદખાનામાં પધરાવ્યા. ત્યાં કેદખાનામાં શ્રી ઇમામ શાહનિઝાર, પંચતત્વને પામી ગયા, પણ તેમના પુત્ર શ્રી ઇમામ શાહ હાદી છો વરસની આયુષ્યમાં મીસરની જેલની દીવાલો ચીરી ઇરાન પધારી ગયા ! ને કોઇને ખબર સરખી ના પડી કે કયાંથી ગયા ? ને કયાં ગયા ?

મજકુર હરિવંશ ચાલતો ચાલતો "અલાઓદીન મહંમદ" સાહેબ સુધી ઇરાનની ભૂમી અલમોત ગઢમાં રહ્યો. હવે એ વંશે જંબુદ્વીપની ભૂમીનું આમંત્રણ સ્વિકાર્યું.

શ્રી ઇમામ "અલાઓદીન મહંમદ" સાહેબે પીર સલાહોદીન (નુરસદગોર) સાહેબનાં પુત્ર 'શ્રી પીર શમ્મસ' સાહેબને બોલાવી ઇમામતની કળા તેમને

અર્પણ કરી, પોતે યુધ્ધે હલાકુખાં સામે ચડયા. ' શ્રી પીર સલાહો દીન, ને શ્રી ઇમામ અલ્લાઓ દીન મહંમદ બને પીતરાઈ કાકો ભત્રીજો થાએ. ' " અનાદિ કાળનાં ધોરણે ઇમામ સદ્દગોર અસ્થાનકે હોય" તે પ્રમાણે શ્રી ગોર ને શ્રી નર એ બન્ને કળા શ્રી પીર શમ્સ સાહેબમાં દીપતી રહી. ને પોતે જંબુદ્વીપે પંજાબ ભુમીએ પધાર્યા.

શ્રી પીર શમ્સને બે પુત્ર, શ્રી ઇમામ કાશમ શાહ, ને શ્રી પીર નસીરોદીન થયા, અહીં બન્ને કળા નોખી પડી.

તે બાર કરોડીનાં ભરણ સમે, શ્રી પીર સુંદરદીન સાથે પીર શ્રી કબીરદીનનાં હાથ ઉપર, શ્રી ઇમામ ઇસ્લામશાહ સાહબે કોલ કરેલો, કે આપણે બન્ને ભેળા થઇ અનંતનો ભરણ કરીશું, તમારે ચિંતા કરવી નહિ. તે પ્રમાણે થયું.

શ્રી નર ઇસ્લામ શાહનાં પુત્ર નુર મહંમદશાહ બાવાએ શ્રી સદ્દગોર પીર ઇમામશાહ બાવાને ઇરાન દેશે બોલાવી પોતાની ઇમામતની કળા તેમને સોંપી જે "ગોર તો પ્રથમથી હતા" ને પાછલની "નરની કળા મલી" એટલે ગોર ને નર બન્ને કળાના સ્વામી પોતે 'સદ્દગોર પીર ઇમામશાહ બાવા' થઇ જુનો કોલ પૂરો કર્યો.

તેમના પુત્ર શ્રી વિષ્ણુ પૂર્ણ કળાએ શ્રી નરઅલી મહંમદશાહ થયા, પોતે 'શ્રીસદ્દગોર ઇમામશાહ, શ્રી બ્રહ્મા' શ્રી 'નરઅલી મહંમદશાહ, વિષ્ણુ ને આદ્યશક્તિ,' 'શ્રીબુઝુરૂક બેગમ, એ હરિવંશનો ત્રીગુણી કળાનો સ્ટાક અનાદિકાળની પ્રથા અનુકુળ અહીં બંધાયો. એની કળા એજ જાણે,

સાત્વિક આહારે એ ભેદ સુઝે બીજાને રંચ માત્ર ન સમજાય, ને ન મનાયે. બીજા સર્વ વિમાસ્યા કરી, તેનો વિરોધ કરતાં જંપે નહિ.

મજકુર હરિવંશે શ્રી સદ્ગોર બ્રહ્મા ઇંદ્ર ઇમામશાહ બ્રહ્મ કળાએ ને એજ દેહીમાં શ્રી વિષ્ણુની કળા પણ એજ દેહીમાં. એટલે બન્ને કળા ધારી, શ્રી હરી ઇમામદીન=શ્રી ઇમામશાહ બાવા થયા. તેમના દીકરા રૂપે શ્રી હરી વિષ્ણુ. આદ્ય નિરંજન નરઅલી મહંમદશાહ બાવા સોળ કળા સહીત જનમ્યા. છઠ્ઠીનાં દિવસે જ સોળ કળા સહીત પંજો લઇ, સત્યવેણી ભાંખી તેમના પુત્ર શ્રી હરિવંશે શાહોજી સહાબોદીન બાવા, તેનાં પુત્ર શ્રી હરિવંશે શ્રીશાહોજી જલાલોદીન બાવા, તેમનાં પુત્ર શ્રીશાહોજી મુર્તુઝાશાહ બાવા તેમના પુત્ર શ્રી શાહોજી અશરફશાહ બાવા દિલ્હી ઓરંગઝેબ બાદશાહના સમે પધારી "અમર દિવો" "૪૫ વીઘા જમીનના ફર્માન" આદિ બાદશાહી લેખો લાવનાર, એ શ્રીનો રોજો ઘોળકામાં છે. આ પછી અત્રેથી હરિવંશ વીરમી કળા રહિત રહે છે.

બારમી સદદીનાં કોલનાં કારણે શ્રી ગોર, ને શ્રી નર હાલ અલોપ, એટલે ગુપ્ત, કલા રહીત છે. જેથી જગતને અગુકિકેલ ગુચવણ માદક અહારે થઇ છે. જ્ઞાને ખોળવાનું છે. સાત્વિક અહારીજ જ્ઞાનનાં ભેદ પામી, શ્રીજીને ઓળખી આનંદ કરશે. બોલો શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણકી જય, જય, જય, સત્ય મેવ જયતે.

આ લેખ શ્રી ગીતા, કૃષ્ણ લીલા કહાનડે પ્રબંધ, "જગદ્ગુરૂ" [ચનળશ્વેશ્વર, કૃત] કાઠીયાવાડી સાહિત્ય, કચ્છ કાઠિયાવાડની પદરચના, ભાગ ૧, (નબી મહંમદ), એ હેડીંગ નીચે, કચ્છનાં કલાધરો, મહંમદ સાહેબનું જીવન, "તવારીખે ના શોખ," મીસરનો રાજ્ય વિભાગ" "મહાભારત હરિવંશ પર્વ", દુનિયાનો ઇતીહાસાદિ ગ્રંથોમાંથી લીધેલો છે.

"પદ" ગોરખ વાણી.

માયાનું મંડાણુ યોગણી, આદ્ય પુરૂષ ઘર ચેલી;
મારૂં મન માને તો સંગે ચલું, નકાં ફિરૂં એકેલી.
માયાનું મંડાણ યોગણી. ॥ટેક॥
કૃતાયુગમાં ઉમૈયા કેહવાણી, શીવ શંભુ ઘર નારી;
ભસ્માસુર દાણવ મેં રોળ્યો, હું ઝઘડાથી ન્યારી.
માયાનું મંડાણુ-॥૧॥
ત્રેતાયુગમાં સીતા કેહેવાણી, રામચંદ્ર ઘરનારી;
દશાસર રાવણમેં રોળ્યો, હું ઝઘડાથી ન્યારી.
માયાનું મંડાણ-॥૨॥
દ્વાપુર યુગમાં દ્રૌપતી કેહવાણી. પાંચ પાંણ્ડવ ઘરનારી;
કૈયા કોરવ મેં હણ્યા, હું ઝઘડાથી ન્યારી.
માયાનું મંડાણુ-॥૩॥
કલિયુગમાં કાળકા કેહેવાણી, આદ્ય પુરૂષ ઘર દેવી;
પતેનો પાવો મં રોળ્યો, હું ઝઘડાથી ન્યારી.
માયાનું મંડાણ-॥૪॥
ભોગવ્યા વખતે ભારજા કેહવાણી, પુજ્યા વખતે દેવી;
પુજ્યા તે તો પામી ગયા, સમય સમયેમાં જેવી.
માયાનુ મંડાણુ-॥૫॥
મંચ્છદર પ્રતાપે જતી ગોરખ બોલ્યા, આદ્ય અંતથી એવી;
પરણ્યા તે તો પુજી રહ્યા, હાલું હેલા ખાતી.
માયાનું મંડાણુ-॥૬॥

અમદાવાદ-પાનકોર નાકે, ધી ઓરીએન્ટલ પ્રી. વર્કસમાં
ઈશ્વરલાલ મોતીલાલે છાપી.

સાત્વિક આહારેજ સાત્વિક બુદ્ધિ થાય છે. સાત્વિક
બુદ્ધિએજ સત્પંથ સૂઝે* માદક આહારીની વિપરીત બુદ્ધિ
થવાથી, સત્ય ન સૂઝવાથી, સત્યનો શત્રુ થઇ, દાણવી
આહારે, દાણવ રૂપે સત્પંથની શત્રુતા કર્યા કરે.

સત્પંથ શાસ્ત્ર, શિક્ષાપત્રી, હીંગ તમાકુ ના ખાશો
. અમલ આહાર તજો નરતા જોઇ. ૫૧. દનીમાં બેસી
પીવું નહિ, એઠું ગુડું નાં ખાશો ભાઇ. ૫૨. ગળીના વસ્ત્ર
પહેરવા નહિ, નાચની સંગત ન કરવી સહી.

निष्कलंकी दशमा अवतारनी कथा

નળી મઇંમદ્દે અગમ નિશાન બાંધ્યા રે જોએ, આજ તમાકુ
પીએ સો નર દોઝકી હોએ ॥૨૦૧॥ તેની ઉત્પન્નનો કોઇના
જાણે ભેદ, આજ કલિમાં બોલે એમ અથર્વવેદ. ॥૨૦૨॥ શાહિજીએ
ઇસા હુકમ પઠાવ્યા રે જોએ, ભાઇ તમે દોજકીના નિશાન સાંભળો
ભાઇ હોએ. ॥૨૦૩॥ જે દોજકનો ધુંઓ ભેળ્યો કલજુગ માંહી ॥
ને અણુસતી પીવે સબ તહાં ૨૦૪॥ ... એ તમાકુ પીવે સો
દોઝકી હોએ ॥ ભાઇ તેનો ભેદ ના જાણે કોએ ॥૨૦૫॥ તહાં
ની આ પાપ કલિયુગમાં પરવર્યું હોય ॥ ભાઇ તે નિશાન કલિના
તે જોએ ॥૨૧૦॥ તેના પાપે દેવ ત્યાં કલિયુ... પુરો કરશે
પ્રમાણ ॥ વરસ એકે દહાડા દસનું કાંઇ પરમાણ ॥૨૧૧॥...
ત્યારે એવા નિશાન સર્વે આવી પહોંચશે, હો સુરજા નાર ॥ ત્યારે
એકાકાર ॥૨૧૩॥ જ્યારે એવી વિરુટ વેલા આવશે
॥ તારે **કલિ માંહેથી ઉઠશે દયા ને ધરમ** ॥૨૧૪॥

રાજીએ, સત્પંથ પ્રગટ કરી, તેને પાળવા માટે માર્ગની સમજ
ણ સાત્વિકતાની સમજાવી છે.

: આહારે બુદ્ધિ ભ્રષ્ટ થઇ, બુદ્ધિ વગર વાળી બની, નાસ્તિકતાની
ી, ભ્રષ્ટ વિકારાદિ ઉપજી બુદ્ધિ ભરમવાળી બનાવી, ભૂલવાડીએ
થી વિમુખ કરે છે, એ કોઇનો દોષ નથી. મનુષ્ય બાજીને દોષિત
છે. ભૂલ પ્રથમ પોતાની, કે ભ્રષ્ટ ખોરાક ચડી. બુદ્ધિ
થયો, ને શ્રી નિષ્કલંકી નાથને ખોયા તેની ?

સ્કંદ પુરાણ.

બ્રહ્માવાચ. નારદને કહે છે. હે નારદ !

घोर कलि कलियुगे प्राप्ते सर्वे वर्णाश्रमानराः ॥
निरयेषु पतिष्यंति तमाखु कल्परूपतः ॥ १ ॥

અર્થ:—ઘોર કલિયુગ પ્રાપ્ત થયે સર્વ વર્ણાશ્રમના ... (... વર્ણ, ચારે આશ્રમી) તમાકુના ઉપયોગથી નર્કને વિષે પડશે ॥૧॥

स्नांतानि येन तीर्थाणि प्रयागादिनां कोटिशः ॥
वृथैवतानि सर्वाणि भृंगी पानाच्च नारद ॥ ३ ॥

અર્થ:—હે નારદ ! મનુષ્ય પ્રયાગાદિ અડસઠ તિર્થોમાં નાહ્યો હોય તો પણ ભાંગ પીએ તો સર્વ વ્યર્થ થાએ છે. ૩

उपासते तमाखुं वै कलौ नारद ये नराः ॥
क्षीणपुण्याः पतिष्यंति महा रौरव सञ्ज्ञके ॥ २ ॥

અર્થ:—હે નારદ ! મનુષ્ય માત્ર તમાકુનો સેવન કરે છે તેમનાં પુણ્ય નષ્ટ થઈ જાય છે અને અંતે મહારૌરવ નર્કમાં પડે છે. ૨

पीतायेन तमाखु वैं नरेण भुवि नारद ॥
तत्पापेन भवेत् पापी म्लेच्छात् पि चर्मोऽधमः ॥ ४ ॥

અર્થ:—હે નારદ ! પૃથ્વી વિષે જે મનુષ્યે તમાકુ પીધી છે તે તમાકુ પીધાના પાપે કરીને પાપી થાય છે. અને મ્લેચ્છ કરતાં પણ નીચ થાય છે. ૪

व्रतानि नियमाः सर्वे यमाश्चैवं महा मुने ॥
वृथैवतानि सर्वाणि तमाखु पान मात्रः ॥ ५ ॥

અર્થ:—તમાકુના પીવાથી (તેમજ ખાવા, સુંઘવા, કે વાપરવાથી) તેના વ્રત, નિયમ, સર્વ ફોગટ જાય છે. ૫

किंच योगेन ज्ञानेन वेदेन पितृ दैवतैः ॥
किंच वैविक्त मात्रेण तमाखुं चेत्पिबेन्नरः ॥ ६ ॥

અર્થ:—જે પુરૂષ તમાકુ પીએ છે તેને યોગે કરી કરીને, વેદભ્યાસે કરીને, એકાંતવાસે કરી, શું ફળ થવાનું છે. થવાનું નથી. તે સર્વ મિથ્યાજ છે. ૬

બધા ધર્મના ધર્મશાસ્ત્રો તમાકુની ખંડના કરે છે, પણ સેતાનિયતે તેને કરી બમણી વાપરે છે. માટે સત્પુરૂષોએ તજવીજ જોઈએ ને જે તેનું સેવન કરતો હોય, તેનો ... કરવો જોઈએ. તેનો વિશ્વાસ ને ભરોસો તો નજ કરવો.